

# پزشکی در دوره میانه تمدن اسلامی

نگاشته‌ها و یافته‌ها

بیت الله

بهروز آشورچه

۱۳۹۹

- سرشناسه : شورچه، بهروز، ۱۳۶۱ -
- عنوان و نام پدیدآور : پزشکی در دوره میانه تمدن اسلامی: نگاشته‌ها و یافته‌ها/ تالیف بهروز شورچه.
- مشخصات نشر : همدان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان، معاونت تحقیقات و فناوری، اداره انتشارات، ۱۳۹۹.
- فروست : دانشگاه علوم پزشکی همدان؛ ۲۹۸
- مشخصات ظاهری : ۶۴ ص: جدول.
- شابک : 978-622-6916-06-6
- وضعیت فهرست نویسی : فیپا
- یادداشت : کتابنامه.
- موضوع : پزشکی اسلامی - تاریخ
- موضوع : \*Medicine, Islamic -- History
- موضوع : اسلام و پزشکی
- موضوع : Medicine -- Religious aspects -- Islam
- شناسه افزوده : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان، معاونت تحقیقات و فناوری، اداره انتشارات.
- رده بندی کنگره : R۱۴
- رده بندی دیویی : ۶۱۱.۷۱
- شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۱/۶۵۹

❖ صفحه آرایی: موسسه پژوهش های علمی

❖ طراحی جلد: ماجدی

❖ قطع: وزیری

❖ چاپ و صحافی: روشن همدان

❖ چاپ: اول ۱۳۹۹

❖ شمارگان: ۵۰۰ نسخه

❖ قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

❖ شماره ثبت: ۹۹/۳۵/۵۳۵

۲۹۸

همدان، مقابل پارک مردم، دانشگاه علوم پزشکی همدان، معاونت تحقیقات و فناوری، اداره انتشارات

کدپستی ۶۵۱۷۸۳۸۶۷۸، تلفاکس ۰۸۱-۳۸۳۸۰۹۲۴

E-mail: pub@umsha.ac.ir URL: pub.umsha.ac.ir

پیریزی تمدن نوین اسلامی افزون بر نقش آفرینی عناصر فعال تمدن ساز، نیازمند آشنایی با داشته‌ها و دستاوردهای گذشتگان در گستره تمدن اسلامی است که طی آن شکوفایی شاخه‌های مختلف علوم و وجه ممتاز آموزه‌های اسلامی در بسترسازی مناسب و تشویق به فراگیری علوم را به نمایش گذاشت.

پزشکی و علوم وابسته در تمدن اسلامی از جمله دانش‌هایی بود که با رشد قابل توجه خود تا سده‌ها پزشکی جهان را متأثر ساخت که آشنایی با دستاوردهای برجسته آن ضرورتی در خور اعتناست. از آنجا که معرفی حوزه‌های مختلف پزشکی و سلامت در تمدن اسلامی دوره میانه به ویژه سده‌های سوم تا هفتم هجری، از پهنای آن برجسته گرفته تا روش‌های ابتکاری تشخیص و درمان، از تأثیرپذیری آن از دیگر تمدن‌ها تا تأثیرگذاری بر پزشکی جهان در طول قرن‌ها، از بیمارستان‌ها و مراکز درمانی تا سیستم‌ها و نهادهای آموزشی، از مکاتب و جرایدهای مختلف پزشکی تا فراز و فرودهای طبیعی و غیر طبیعی آن و... از شرق تا غرب سرزمین‌های اسلامی یازده نسل دانش گروه‌های مختلف کاری و تخصصی است، بر این اساس و نیز به دلیل کمبود منابع درسی که به شرح آن مختصر به دور از اطناب مهمترین دستاوردهای پزشکی دوره مذکور را معرفی نماید، کتاب حاضر که برگرفته از بخش‌هایی از رساله دکتری نگارنده است با تمرکز بر معرفی و شناساندن نگاه‌ها و یافته‌های مهم و برجسته پزشکی در سده‌های میانه تمدن اسلامی تألیف شده است تا از این رهگذر مخاطبان به ویژه دانشجویان با در دسترس داشتن مجموعه‌ای منسجم ضمن آشنایی با مهمترین آثار و تألیفات و نوآوری‌های شاخص و معیار پزشکان وابسته به تمدن اسلامی با بسترها و ملزومات توسعه مجدد دانش پزشکی در طراز تمدن نوین اسلامی آشنا شوند.

بدیهی است که این مختصر تلاش خالی از نقص نیست بر این اساس امید داریم دانشجویان و صاحب‌نظران گرامی با یادآوری توصیه‌های خود حقیر را در اصلاح کار یاری رسانند.

|    |                                                      |
|----|------------------------------------------------------|
| ۱  | فصل اول : کلیات                                      |
| ۳  | ۱-۱- خاستگاه دانش پزشکی                              |
| ۵  | ۱-۲- پزشکی در تمدن اسلامی                            |
| ۷  | ۱-۳- پزشکی در کلام پیشوایان دینی                     |
| ۹  | ۱-۴- پزشکی در ذهن و زبان مسلمانان                    |
| ۱۵ | فصل دوم: ترجمه متون پزشکی در تمدن اسلامی             |
| ۱۷ | ۲-۱- ورت ترجمه                                       |
| ۱۷ | ۲-۲- پندینه ترجمه متون طبی                           |
| ۲۱ | ۲-۳- جدول ترجمه و ترجمان                             |
| ۲۵ | فصل سوم: تألیفات پزشکی در دوره میانه تمدن اسلامی     |
| ۲۷ | ۳-۱- زمینه و علل                                     |
| ۲۹ | ۳-۲- تألیفات طبی برجسته                              |
| ۳۸ | ۳-۳- منابع تاریخ پزشکی در تمدن اسلامی                |
| ۴۵ | فصل چهارم: یافته‌های پزشکی در دوره میانه تمدن اسلامی |
| ۴۸ | ۴-۱- نوآوری در تشخیص بیماری‌ها                       |
| ۵۰ | ۴-۲- نوآوری در حیطه درمان بیماری‌ها                  |
| ۵۱ | ۴-۳- نوآوری در ساخت و بکارگیری ابزار و تجهیزات       |
| ۵۱ | ۴-۴- نوآوری در آموزش و اخلاق پزشکی                   |
| ۵۲ | ۴-۵- داروسازی و نظارت بر آن                          |
| ۵۴ | منابع                                                |